

Lukketidsregler

Udgangspunkt er, at alle butikker - uanset størrelse, beliggenhed og type - må holde døgnåbent året rundt undtagen på helligdage (nytårsdag, skærtorsdag, langfredag, første og anden påskedag, Kr. himmelfartsdag, første og anden pinsedag og første og anden juledag), grundlovsdag og juleaftensdag samt efter kl. 15 på nytårsaftensdag.

Det er dog vigtigt at bemærke, at tidligere undtagelsesbestemmelser for visse butikker og visse varegrupper mm, fortsat er gældende.

Det betyder, at butikker, der har været undtaget fra de almindelige lukketidsregler, også fremover vil være undtaget fra de almindelige lukketidsregler, medmindre butikken er omfattet af én af de undtagelsesbestemmelser, der efter en overgangsperiode er ophørt. Den såkaldte "havneregulering" er ophørt, se nærmere nedenfor.

Butikker, der er undtaget fra lukketidsreglerne

Følgende butikker er undtaget fra lukketidsreglerne:

Mindre dagligvarebutikker

Butikker, der hovedsageligt sælger dagligvarer¹, og som har en omsætning under p.t. 43,4 mio. kr. årligt inkl. moms og punktafgifter (niveau 2024), kan fortsat holde åbent på helligdage.

Som dokumentation for, at butikken opfylder betingelsen, skal der indsendes en revisorerklæring til Erhvervsstyrelsen, der offentliggør, at erklæring er indsendt. Erklæringen skal indsendes inden tre måneder efter regnskabsperiodens udløb.

Dagligvarebutikker med en årlig omsætning under p.t. 18,7 mio. kr. inkl. moms og punktafgifter (niveau 2024) kan holde åbent på helligdage uden at indsende en revisorerklæring.

Særlige butikker

Ud over undtagelserne for mindre dagligvarebutikker er der også en række andre butikker, der på grund af beliggenhed eller varesortiment er undtaget fra de almindelige lukketidsregler, og derfor kan holde åbent på helligdage. Det drejer sig om følgende butikker:

1. Butikker i udstillingslokaler, forlystelseshaver, dyreparker og lignende.
2. Serviceanlæg beliggende på motorvejsnettet.
3. Butikker beliggende i passagerskibe, fly og tog til betjening af de rejsende.
4. Butikker beliggende i lufthavne, hvorved forstås butikker i samme bygning som lufthavnens egne faciliteter til betjening af de rejsende.
5. Butikker beliggende på lejrpladser for den tid af året, hvor lejrpladsen er åben.
6. Butikker beliggende i jernbanestationer og rutebilstationer, hvorved forstås butikker i samme bygning som stationens egne faciliteter til betjening af de rejsende. Omsætningen må dog ikke overstige p.t. 43,4 mio. kr. årligt inkl. moms og punktafgifter (niveau 2024).
7. Bagerbutikker.
8. Byggemarkeder.

9. Butikker, hvis omsætning hovedsagelig stammer fra salg af udvalgsvarer, der hører til hus og have. Den enkelte butiks omsætning må dog ikke overstige 43,4 mio. kr. årligt inkl. moms og punktafgifter (niveau 2024).
10. Markeder, udstillinger, messer, dyrskuer, homeparties o.lign.

Varegrupper, der er undtaget fra lukketidsreglerne

Udover de særlige butikker, der er undtaget fra lukkelovens almindelige lukketidsregler, er der også en række varegrupper, der altid kan sælges. Det vil sige, at alle butikker – uanset størrelse og beliggenhed – kan holde åbent på helligdage for salg af følgende varegrupper:

1. Brændsel
2. Motorkøretøjer, traktorer, landbrugs- og entreprenørmaskiner, skibe og luftfartøjer samt brændstof og tilbehør hertil.
3. Lystbåde og tilbehør hertil, campingvogne, telte og andet lejrudstyr.
4. Planter, blomster, kranse og tilbehør hertil samt havebrugsvarer.
5. Husdyr.
6. Løsøre, der afhændes ved tvangsauktion eller er indleveret fra et bo og afhændes ved frivillig offentlig auktion.
7. Brugte genstande, der sælges fra en butik, hvis indehaver har bevilling til handel med brugte genstande.
8. Brød, mejeriprodukter og aviser.
9. Fødevarer og husflidsprodukter, der sælges ved torvehandel.

Dispensationsbestemmelser

Lukkeloven indeholder to dispensationsbestemmelser, der kan give mulighed for at holde åbent på helligdage:

Dagligvarebutikker i landområder

Bestemmelsen gælder for dagligvarebutikker, der er beliggende i landområder, og som har en omsætning, der p.t. overstiger 43,4 mio. kr. årligt inkl. moms og punktafgifter (niveau 2024). Det er en bestemmelse, der benyttes meget sjældent, idet der stilles skrappe krav til, at det alene er den sidste butik i byen, der vil kunne få en sådan dispensation.

Betingelserne for at kunne opnå en sådan dispensation har i praksis været fortolket sådan, at der skulle være minimum ca. 4 km til nærmeste dagligvarebutik, og omsætningen må ikke være mere end dobbelt så høj som omsætningsgrænsen og dermed under pt. 86,8 mio. kr. årligt (niveau 2024).

Dispensation fra lukketidsreglerne ved særlige lejligheder

Erhvervsstyrelsen kan – efter indstilling fra den respektive kommunalbestyrelse – give tilladelse til, at der ved særlige lejligheder kan holdes åbent også på en helligdag.

Bestemmelsen blev ændret i 2015, så der herefter ikke længere skal være tale om ganske særlige lejligheder af officiel karakter.

Det betyder, at er lettere for detailhandelen at få dispensation til at holde åbent på helligdage - uanset butikkernes størrelse eller sortiment – hvis der er en særlig anledning til det.

Kravet til en "helligdagstilladelse" er, at kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune ansøger Erhvervsstyrelsen om dispensation med henvisning til en særlig, lokal begivenhed. Den enkelte butik vil altså ikke selv kunne ansøge eller afgøre, om en begivenhed er særlig eller ej. Der vil også kunne gives dispensation i forbindelse med f.eks. lokale festivaler og byfester, forudsat at der foreligger en indstilling fra kommunalbestyrelsen.

På tilsvarende vis vil det også være muligt at få dispensation til en årligt tilbagevendende begivenhed, f.eks. et pinsekarneval eller lignende.

Dispensationen kan omfatte hele kommunen, en egn eller en hel by i kommunen eller en bydel. De omfattede butikker vil være de, som er beliggende inden for det område, som arrangementet vedrører.

Det fremgår dog også af bemærkningerne til bestemmelsen, at der ikke vil kunne gives dispensation til en enkelt butik.

Overgangsbestemmelser og gamle tilladelser

Endvidere indeholder lukkeloven nogle overgangsbestemmelser for bl.a. butikker i sommerhusområder. Der er dog en række betingelser til disse undtagelsesbestemmelser, herunder bl.a. omsætningens størrelse og tidspunkt for etablering.

Herudover indeholdt loven overgangsbestemmelser for butikker, der er beliggende på eller ved havnearealer, og som forud for den 5. oktober 2000 havde holdt åbent i overensstemmelse med den tidligere såkaldte "havneregulering", og som af kommunalbestyrelsen havde fået tilladelse til efter den 1. juli 2007 at fortsætte hermed.

Kommunalbestyrelserne kunne frem til den 30. juni 2007 give disse butikker fortsat tilladelse til "i en nærmere afgrænset periode" at holde søn- og helligdagsåbent. Det fremgik ikke direkte af loven eller af bemærkningerne hertil, hvor lang denne periode kunne være, men Erhvervsstyrelsen har fortolket reglerne således, at kommunalbestyrelserne i alle tilfælde ikke kunne give tilladelser for mere end 10 år. Det vil i praksis betyde, at der ikke burde være flere dagligvarebutikker, der kan gøre brug af den såkaldte "havneregulering". Disse butikker er derfor nu omfattet af de almindelige lukketidsbestemmelser.